

Dodejte svým
obrázkům hloubku

Fotografování jídla

od momentek ke skvělým snímkům

Zachyťte úžasné
podrobnosti

Nicole S. Young

Fotografování jídla:
Od
momentek ke
skvělým snímkům

Druhé vydání

Nicole S. Young

Food Photography: From Snapshots to Great Shots, Second Edition

Nicole S. Young

Authorized Translation from the English language edition, entitled FOOD PHOTOGRAPHY: FROM SNAPSHOTS TO GREAT SHOTS, 2nd Edition by NICOLE YOUNG, published by Pearson Education, Inc, publishing as Peachpit Press, Copyright © 2016. All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording or by any information storage retrieval system without permission from Pearson Education, Inc. Electronic CZECH language edition published by ZONER SOFTWARE, A.S., Copyright © 2018 of the Publication.

Autorizovaný překlad anglického vydání FOOD PHOTOGRAPHY: FROM SNAPSHOTS TO GREAT SHOTS, 2. vydání od NICOLE YOUNG vydaný Pearson Education, Inc, ve vydavatelství Peachpit Press, Copyright © 2016. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být reprodukována nebo předávána žádnou formou nebo způsobem, elektronicky ani mechanicky, včetně fotokopíí, natáčení ani žádnými jinými systémy pro ukládání bez výslovného svolení Pearson Education. České vydání v elektronické podobě vydal ZONER SOFTWARE, A.S., Copyright © 2018.

Fotografování jídla: Od momentek ke skvělým snímkům

Nicole S. Young

Copyright © ZONER software, a. s. Vydání první v roce 2018. Všechna práva vyhrazena.

Zoner Press

Katalogové číslo: **ZRE024**

ZONER software, a. s.

Nové sady 18, 602 00 Brno

www.zonerpress.cz

Šéfredaktor: Ing. Pavel Kristián

Redaktor: Pavel Kristián, Miroslav Kučera

Překlad: Mgr. Jakub Goner

DTP a obálka: Mgr. Petr Bernát (dle originálu publikace)

Informace, které jsou v této knize zveřejněny, mohou být chráněny jako patent. Jména produktů byla uvedena bez záruky jejich volného použití. Při tvorbě textů a vyobrazení bylo sice postupováno s maximální péčí, ale přesto nelze zcela vyloučit možnost výskytu chyb. Vydavatelé a autoři nepřebírají právní odpovědnost ani žádnou jinou záruku za použití chybných údajů a z toho vyplývající důsledky. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být reprodukována ani distribuována žádným způsobem ani prostředkem, ani reprodukována v databázi či na jiném záznamovém prostředku či v jiném systému bez výslovného svolení vydavatele, s výjimkou zveřejnění krátkých částí textu pro potřeby recenzí. Tato publikace neprošla jazykovou úpravou

Dotazy týkající se distribuce směřujte na:

Zoner Press

ZONER software, a. s.

Nové sady 18, 602 00 Brno

tel.: 532 190 883, e-mail: knihy@zoner.cz

www.zonerpress.cz

www.facebook.com/Zonerpress

<https://fotograficky.guru>

ISBN 978-80-7413-379-4

Nechejte nám kontakt na novinky.zonerpress.cz a získáte další bonusy, slevy a jiné výhody.

Věnování

Mému manželovi Brianovi, protože je mým nejlepším přítelem, partnerem a nejoblíbenějším člověkem. Děkuji za Tvou lásku, podporu a neustálé povzbuzování... a také za trpělivost, když fotografuji jídlo, které se chystáme sníst. Miluji Tě!

Poděkování

Vytvořit knihu není vůbec snadné. Celý proces psaní, redakčních úprav a publikování občas člověku přerůstá přes hlavu. Z kreativního hlediska je náročné zajistit, aby obsah na stránkách dobře působil, zároveň čtenáři (co nejsrozumitelněji) objasnit techniku, dovednosti, vizi i kreativitu a současně zachovat rozložení, koncepci a strukturu samotné knihy. Na obálce knihy sice najdete moje jméno, ale ve skutečnosti jsem jen jednou z osob, které se do celého procesu zapojily. Tato kniha by rozhodně nepovstala ve své současné podobě, nebyť vedení, pracovitosti, odhodlání, inspirace a motivace mnoha dalších lidí.

Svých cílů mohu dosahovat jen díky podpoře a lásce své rodiny. Moji nejbližší mi nikdy nepřestávají věřit a nepochybují o tom, že uspěji ve všem, do čeho se pustím. Jsem jim za to hluboce vděčná. Miluji vás!

Měla jsem štěstí na úžasné přátele, učitele a kolegy. Pomohli mi spatřit věci, které bych bez jejich vedení nezahlédla, a nabídli mi také rozumné rady, když jsem na své cestě klopýtla. Děkuji vám za trvalý zájem, loajalitu a trpělivost. Jsem vám také vděčná za vaši moudrost, rady a znalosti. Hlavně bych vám však chtěla poděkovat za to, že mi dáváte naději a povzbuzujete mou sebedůvěru.

Ráda bych poděkovala kolektivu nakladatelství Peachpit a týmu, který se podílel na přípravě této knihy, zejména mým redaktorkám Lindě a Valerii. Děkuji za vaši trpělivost, pružnost a týmového ducha.

Jsem mimořádně vděčná svým čtenářům. Když mi někdo poděkuje za knihu, příspěvek na blogu nebo nějakou radu, díky které se mohl stát lepším fotografem, opravdu si toho velmi vážím. Svou knihu jsem napsala právě kvůli svým čtenářům. A díky tomu, že patřím do úžasné celosvětové komunity kreativních a talentovaných lidí, kteří si vzájemně nezištně pomáhají, jsem spoustu věcí naučila i já sama.

Obsah

ÚVOD	10
KAPITOLA 1: ZÁKLADY FOTOGRAFOVÁNÍ JÍDLA	13
Nástroje a pomůcky pro digitální fotografii jídla	
Analýza fotografie	14
Analýza fotografie	16
Digitální fotoaparáty	18
Omezení kompakťů	18
Digitální zrcadlovky a bezzrcadlovky	21
Snímače full-frame versus APS-C	22
Který fotoaparát si mám koupit?	24
Širokoúhlé objektivy	25
Objektivy a ohniskové vzdálenosti	25
Střední zoomy	26
Teleobjektivy	27
Makro objektivy	27
Stativy a příslušenství	31
Stativy a stojany na fotoaparát	31
Stativové hlavice	31
Kabelové poušťe	32
Zpracování digitálních souborů	33
RAW versus JPEG	33
Vyvážení bílé	34
Expoziční trojúhelník: clona, expoziční čas a citlivost	36
Clona	37
Expoziční čas	37
Citlivost	40
Výpočet celkové expozice	42
Cvičení kapitoly 1	45

KAPITOLA 2: OSVĚTLENÍ	47
Techniky a vybavení k osvětlení jídla	
Analýza fotografie	48
Analýza fotografie	50
Typy světla	52
Přirozené světlo	52
Umělé světlo	52
Světelné modifikátory a doplňky	56
Odrazné desky	56
Difuzéry	57
Kvalita světla	58
Barva	59
Intenzita	60
Vzdálenost	60
Směr světla	61
Protisvětlo	61
Boční světlo	63
Čelní světlo	66
Cvičení kapitoly 2	69
KAPITOLA 3: STYLIZOVÁNÍ A REKVIZITY	71
Umění prezentace	
Analýza fotografie	72
Analýza fotografie	74
Hlediska stylizace	76
Služby potravního stylisty	76
Etická hlediska	76
Stylizované versus skutečné jídlo	77
Zajištění kvality jídla	79
Použití čerstvých surovin	79
Chytré nakupování	79
Základy stylizace jídla	81
Pomůcky a nástroje	81
Použití zástupců	82
Zachování čistého prostředí	84

Stylizování z pohledu fotoaparátu	84
Řid'te se svými instinkty	84
Tipy a triky ke stylizování	86
Zvětšení objemu	86
Použití příloh	89
Trocha nepořádku nevadí	90
Skutečný versus umělý led	90
Dodání pohybu	92
Stylizace rekvizit	94
Relevance a jednoduchost	95
Talíře a příslušenství	96
Látky a textury	99
Cvičení kapitoly 3	103
KAPITOLA 4: RÁMOVÁNÍ A KOMPOZICE	105
Zlepšení snímků pomocí silných kompozičních prvků	
Analýza fotografie	106
Analýza fotografie	108
Hledání rovnováhy	110
Pravidlo třetin	110
Pozadí a popředí	111
Trojúhelníky a trojice	112
Perspektiva a rámování	114
Na výšku a na šířku	114
Tři čtvrtiny	116
Úroveň očí	118
Pohled s výšky	118
Ohnisková vzdálenost, komprese	
objektivu a hloubka ostrosti	120
Co to je komprese objektivu?	120
Význam ohniskové vzdálenosti	120
Ostření	122
Nalezení nejlepšího bodu zaostření	123
Tipy a triky k ostření	125
Tvary, linie a barvy	125

Tvary	125
Linie a rohy	125
Barvy	127
Cvičení kapitoly 4	129
KAPITOLA 5: SOCIÁLNÍ SÍŤE	131
Jak dosáhnout úspěchu online	
Analýza fotografie	132
Analýza fotografie	134
Váš web je vaše sídlo online	136
Jak založit vlastní web a blog	136
Příprava portfolia	138
Sdílení a síť	139
Budování přítomnosti v sociálních sítích	140
Budování distribučního seznamu	141
Účast na konferencích	143
Ochrana vašeho digitálního obsahu	144
Registrace copyrightu	144
Použití vodoznaků na fotografiích	146
Ochrana blogu	151
Závěrečná doporučení	154
Cvičení kapitoly 5	155
KAPITOLA 6: ZPRACOVÁNÍ FOTOGRAFIÍ POMOCÍ PROGRAMU ADOBE LIGHTROOM	157
Optimální vzhled vašich snímků	
Přehled programu Adobe Lightroom	158
Pracovní plocha modulu Library (Knihovna)	158
Přehled programu Adobe Lightroom	160
Pracovní plocha modulu Develop (Vývolávání)	160
Začínáme	162
Kalibrace monitoru	162
Programy na úpravy fotografií	163
Používání programu Adobe Lightroom	164
Modul Library (Knihovna)	164

Vytvoření katalogu	164
Import souborů	165
Tipy k organizaci	172
Výběr nejpovedenějších obrázků	175
Modul Develop (Vývolávání)	181
Oříznutí a klonování	181
Základní úpravy	183
Použití přednastavení	193
Export souborů	196
Příprava na export	196
Okno Export (Exportovat)	197
Použití přednastavení exportu	201
Cvičení kapitoly 6	203
KAPITOLA 7: V ZÁKULISÍ	205
Fotografování jídla od začátku do konce	
Analýza fotografie	206
Analýza fotografie	208
Chuťovky	211
Rekvizity a stylizace	214
Nastavení osvětlení	217
Následné zpracování	219
Zelený koktejl z manga	225
Rekvizity a stylizace	225
Nastavení osvětlení	228
Následné zpracování	231
Grapefruitový salát	237
Rekvizity a stylizace	237
Nastavení osvětlení	242
Následné zpracování	244
Khao soi	251
Rekvizity a stylizace	252
Nastavení osvětlení	256
Následné zpracování	258
ZÁVĚR	263

Úvod

Před třemi lety jsem napsala první vydání této knihy (*Food Photography: From Snapshots to Great Shots*). Myšlenku na knihu jsem v hlavě nosila už nějakou dobu a nakladatelství Peachpit Press se rozhodlo, že to se mnou zkusí. Reakce zdaleka předčily má očekávání. Při psaní knihy (a v pozdějších letech) jsem se fotografování jídla věnovala stále intenzivněji.

V uplynulých několika letech jsem také rozvinula a značně kultivovala svůj osobní styl a přístup k fotografování jídla. Pokrmy nyní jinak osvětluji, používám jiné rekvizity a talíře, volím mnohem minimalističtější přístup k následnému zpracování a místo Adobe Photoshopu nyní snímky upravuji v programu Adobe Lightroom. Vzhledem k tomu jsem usoudila, že je načase první vydání knihy aktualizovat. Výsledkem je kniha, kterou nyní držíte v rukou.

Doufám, že vám poslouží jako užitečný pomocník na vaší vlastní cestě světem fotografování jídla. V jednotlivých kapitolách se seznámíte se základními metodami fotografování, osvětlení a stylizování jídla a naučíte se, jak se prezentovat online na sociálních sítích a jak své obrázky zpracovávat v programu Adobe Lightroom.

Každý si postupně vyvine vlastní fotografický styl, ale při fotografování jídla vždy platí, že objekt musí vypadat chutně. Tato kniha má fotografy všech úrovní naučit, aby jídlo na snímku vypadalo co nejatraktivněji, a přitom uměli postupovat přirozeně, organicky a co nejjednodušeji.

Z následující řady otázek a stručných odpovědí se dozvíte, co najdete na dalších stránkách:

Otázka: Co bych se z této knihy měl naučit?

Odpověď: Kniha začíná úvodem do fotografování (základy fotografických postupů a vybavení) a postupně prochází tematiku osvětlení, stylistiky, kompozice a editování fotografií. Radí, jak připravené a uvažené pokrmy prezentovat a vyfotografovat je tak, aby se divákům začaly sbíhat sliny.

Otázka: Čím se toto vydání liší od toho prvního?

Odpověď: Snažila jsem se, aby kniha byla užitečná i pro čtenáře, kteří již četli první vydání. Prvních několik kapitol sice bude působit poněkud povědomě (o základech fotografování a osvětlení jídla se nedá napsat něco zásadně nového), ale změnila se téměř všechny fotografie. Poslední tři kapitoly (které tvoří skoro polovinu knihy) jsem pak úplně přepsala! Aktualizovala jsem také některé kapitoly tak, aby lépe odrážely můj aktuální styl práce s rekvizitami a stylistické přípravy jídla.

Otázka: Pro koho je kniha určena?

Odpověď: Tato kniha je pro víceméně každého, kdo chce pořizovat krásné fotografie jídla. Při psaní jsem měla na mysli kuchařské bloggery a domácí kuchaře, ale všechny uvedené postupy mohou v každé situaci nebo prostředí posloužit i jiným fotografům či kuchařům bez ohledu na úroveň jejich zkušeností.

Otázka: Mám číst knihu od začátku do konce, nebo mohu přeskakovat od kapitoly ke kapitole?

Odpověď: Neexistuje jediný pevný způsob, jak knihu číst. Pokud však s fotografováním teprve začínáte, doporučuji, abyste si přečetli několik prvních kapitol. Porozumíte tak základům a vytvoříte pevné fotografické základy, na kterých můžete stavět při seznamování s problematikou osvětlení a konkrétních potravin. Jestliže už máte dostatek fotografických zkušeností, rozumíte ovládání fotoaparátu a znáte většinu základních postupů, můžete přejít přímo na kapitoly, které se zaměřují na fotografování jídla.

Otázka: K čemu jsou cvičení?

Odpověď: Na konci většiny kapitol uvádím seznam několika cvičení, díky nimž si můžete upevnit techniky a nastavení probrané v předchozím textu. Pokud vás cvičení zaujmou, vyzkoušejte si je. Potom se svými výtvary nezapomeňte pochlubit online! Nemohu se dočkat, až je uvidím.

Canon 5D Mark III •
ISO 100 • 3 s •
f/5.6 • Canon 100 mm
f/2.8L Macro

1

Základy fotografování jídla

Nástroje a pomůcky pro digitální fotografii jídla

Základy digitální fotografie při fotografování jídla se v zásadě nijak neliší od jiných fotografických žánrů. Než se pustíte do práce, je důležité, abyste dobře rozuměli základním principům typu expozice a vyvážení bílé a uměli ovládat své přístrojové vybavení. V této kapitole probereme hlavní zásady, které při pořizování lákavých snímků musíte znát.

Analýza fotografie

Lakovaná dřevěná deska
starého stolu dodává scéně
strukturu.

Canon 5D Mark III •
ISO 100 • 1/8 s •
f/5.6 • Canon 100 mm
f/2.8L Macro

Velmi ráda fotografuji (a také jím) malé jednohubky. K tomuto fotografování jsem si připravila několik různých talířů s jídlem, aby byl snímek rozmanitější a ve všech částech zajímavější. Hlavní motiv jsem navíc položila na jasně modrý talíř, abych zvýraznila krásně teplou barvu lososového masa.

Na talíř jsem přidala další prvky, abych kompozici s chuťovkami vyvážila.

Analýza fotografie

Velmi ráda fotografuji bobule a při každé příležitosti se je snažím dostat na své snímky. Tento pokrm, který bychom mohli nazvat „dezertní topinkou“, se mi zalíbil díky své krásné struktuře, vrstvám a barvám, které vznikají kombinací všech surovin.

Na talíř jsem přidala několik čerstvých borůvek, které zajišťují barevnou rovnováhu.

Canon 5D Mark III •
ISO 100 • 1/4 s •
f/6.7 • Canon 100mm
f/2.8L Macro

Čerstvá snítka máty
dodává fotografii jas
a barevnost.

Prvky v pozadí jsem peč-
livě zarámovala tak, aby
se „neprotínaly“ s hlavním
objektem.

Digitální fotoaparáty

Na trhu je k dispozici hodně fotoaparátů. Opravdu hodně. Každý rok se objevují nové modely a technologie se neustále zdokonalují a mění – někdy tak rychle, že je těžké držet s vývojem krok. Fotoaparáty se řadí do třech kategorií, které pravděpodobně znáte (a některý z jejich zástupců již možná vlastníte): kompakty (označované zkratkou P&S z anglického výrazu „point-and-shoot“), digitální zrcadlovky (DSLR – digital single-lens reflex) a bezzrcadlovky (mirrorless).

Omezení kompaktních

Možnosti kompaktních fotoaparátů v zásadě charakterizuje jejich anglické označení „point and shoot“, které znamená „namířit a stisknout spoušť“. Těžko spočítat, kolik modelů se v současnosti nabízí, a všechny mají svá specifika. Některé jsou prosté a umožňují pouze minimum nastavení, zatímco jiné jsou tak komplikované a pokročilé, že se téměř vyrovnají přístrojům s výměnnými objektivy.

Možná přemýšlíte nad tím, zda se dají kompaktem pořizovat dobré fotografie, konkrétně dobré fotografie jídla. Na tuto otázku lze odpovědět... možná. Příležitostně můžete pomocí kompaktního fotoaparátu získat podobný snímek jako přístrojem s výměnnými objektivy. Vzhledem k povaze kompaktních však máte mnohem menší kontrolu nad nastavením, zejména hloubky ostrosti a ohniskové vzdálenosti (**obrázky 1.1 a 1.2**).

Hlavní důvod leží v technickém omezení kompaktních přístrojů, jejichž objektiv je pevně připojen k tělu fotoaparátu. Tato zařízení jsou navíc vybavena malým senzorem, což se může projevit nižší kvalitou obrazu v porovnání s digitálními zrcadlovkami nebo bezzrcadlovkami. Další nevýhoda kompaktních fotoaparátů spočívá v tom, že zpravidla neposkytují dostatečnou kontrolu expozice. Občas dokonce nelze nastavit ani bod zaostření. Obvykle je možné zvolit jen jeden z několika různých „automatických“ režimů, které určují expoziční čas a clonové číslo. Některé modely nabízejí také několik manuálních a poloautomatických režimů, ale často tyto režimy vůbec nejsou k dispozici.

Obrázek 1.1

Tento obrázek byl pořízen kompaktním fotoaparátem. Kvalita není špatná, dokonce i při vysoké citlivosti. Hloubka ostrosti v pozadí však není tak malá, jak bych si představovala, i když jsem nastavila nejdelší ohniskovou vzdálenost a malé clonové číslo 2.8.

Sony DSC-RX100 III • ISO 1600 • 1/20 s • $f/2.8$ •
Ohnisková vzdálenost (ekvivalent full-frame): 70 mm

Obrázek 1.2

Porovnejte tento záběr s jeho protějškem z kompaktního fotoaparátu. Všimněte si, že dokonce i při větším clonovém čísle (5.6) je pozadí výrazně rozostřenější.

Canon 5D Mark III • ISO 100 • 1/4 s • $f/5.6$ •
Canon 100 mm $f/2.8L$ Macro

Fotografování jídla pomocí mobilních telefonů

Při fotografování jídla sama poměrně často využívám přístroje, které by bylo možné považovat za variantu kompaktních fotoaparátů: mobilní telefon. Konkrétně fotografuji svým iPhonem. Možnost rychle pořídit fotografii a okamžitě ji sdílet online může představovat značnou výhodu pro marketing, sociální sítě nebo třeba jen prostý příspěvek na blogu. Mobilní telefony však mívají různá omezení, například nedovolují pořídit kvalitní snímek za slabého osvětlení (tedy přesněji řečeno bez použití ostrého a ošklivého bleskového světla). Pokud se rozhodnete, že budete jídlo zachycovat svým telefonem, doporučuji, abyste jídlo nasvítili a prezentovali způsobem, kterým se těmto překážkám dokážete vyhnout (obrázek 1.3).

Obrázek 1.3

Když fotografuji jídlo svým iPhonem, zpravidla snímek pořizuji shora. Z vlastní zkušenosti jsem zjistila, že tak získám příjemnější kompozici a mohu překonat některé problémy, které jsou s kompaktními přístroji spojeny.

iPhone 5 • ISO 64 • 1/20 s • $f/2.4$ •
Ohnisková vzdálenost (ekvivalent full-frame): 44 mm

iPhone 6 Plus • ISO 100 • 1/4 s • $f/2.2$ •
Ohnisková vzdálenost (ekvivalent full-frame): 44 mm

iPhone 6 Plus • ISO 40 • 1/30 s • $f/2.2$ •
Ohnisková vzdálenost (ekvivalent full-frame): 39 mm

iPhone 6 Plus • ISO 32 • 1/15 s • $f/2.2$ •
Ohnisková vzdálenost (ekvivalent full-frame): 39 mm

Digitální zrcadlovky a bezzrcadlovky

Dvěma typy fotoaparátů profesionální třídy na současném trhu jsou digitální zrcadlovky a bezzrcadlovky (obrázek 1.4). Tyto přístroje se liší hlavně svou velikostí. Digitální zrcadlovky mají za objektivem zrcadlo, které odráží světlo procházející objektivem nahoru do komory s hledáčkem. Bez zrcadlovky celou tuto část konstrukce odstraňují (odtud i jejich název – v angličtině „mirrorless“). V hledáčku na rozdíl od pravých zrcadlovek nezobrazují optickou reprezentaci fotografované scény, ale reprezentaci digitální. Díky tomu může být takový přístroj mnohem lehčí a kompaktnější a přitom může dosahovat podobné obrazové kvality (obrázky 1.5A a B).

Obrázek 1.4
Na tomto snímku vidíte aparát Canon 5D Mark III (s plochým objektivem Canon 40 mm) vedle modelu Fuji X-T1 (s objektivem Zeiss 32 mm f1.8).

A

B

Obrázek 1.5

Fotografie z digitální zrcadlovky (A) není na první pohled výrazně kvalitnější než snímek stejné scény pořízený pomocí bezzrcadlovky (B).

(A) Canon 5D Mark III • ISO 100 • 1/4 s • f/8 • Canon 100 mm f/2.8L Macro lens
(B) Fuji X-T1 • ISO 200 • 1/8 s • f/5.6 • Fujii 18–135mm f/3.5–5.6 lens

Tyto dva typy fotoaparátů vykazují více podobností než rozdílů. Nejdůležitější je, že zpravidla umožňují měnit objektivy (s výjimkou několika bezzrcadlovek s pevnými objektivy). Díky tomu těmto nástrojům dávají přednost profesionální fotografové. Zrcadlovky i bezzrcadlovky poskytují fotografům mimořádně velkou kontrolu expozice, bodu zaostření i volby objektivu. Skvělé je také to, že v hledáčku zobrazují přesnou podobu fotografované scény. To ovšem v současnosti už nepředstavuje tak zásadní výhodu, protože většina digitálních fotoaparátů nabízí funkci živého náhledu, která reprodukuje pohled přes objektiv na LCD monitoru na zadní straně přístroje.

Pro zrcadlovky a bezzrcadlovky mluví také větší velikost jejich senzoru. Většina aparátů s výměnnými objektivy je vybavena buď senzorem full-frame, nebo menším senzorem APS-C. Rozdíly mezi těmito dvěma typy senzorů, které jsou součástí dnešních zrcadlovek a bezzrcadlovek, vysvětlíme v dalších odstavcích.

Snímače full-frame versus APS-C

Digitální fotoaparáty jsou obvykle vybaveny jedním z těchto typů senzorů: full-frame nebo APS-C. Všechny senzory formátu *full-frame* mají plochu 36×24 mm, která odpovídá velikosti políčka negativního filmu šířky 35 mm. Senzor formátu APS-C má velikost přibližně 23×15 mm, ale přesné rozměry závisí na značce a modelu fotoaparátu (obrázek 1.6).

Obrázek 1.6

Tento obrázek byl pořízen fotoaparátem se senzorem full-frame. Vnitřní rámeček označuje oblast, která by byla na snímku, kdybych scénu s ovocem vyfotografovala přístrojem se senzorem APS-C.

Canon 5D Mark III •
ISO 100 • 2 s •
f/5.6 • Canon
100 mm f/2.8L Macro

Je důležité vědět, jaké mají tyto senzory vlastnosti. Oba totiž při stejné ohniskové vzdálenosti poskytují zásadně odlišný obraz a někdy se liší dokonce i kvalitou záznamu. Když nasadíte objektiv s ohniskovou vzdáleností 200mm na přístroj se senzorem full-frame, vidíte v hledáčku obraz, který odpovídá této ohniskové vzdálenosti. Pokud však stejný objektiv použijete s přístrojem se senzorem APS-C, obraz bude ekvivalentní objektivu s ohniskovou vzdáleností 320mm. U fotoaparátu se senzorem APS-C tedy v zásadě vidíte „oříznutou“ neboli „zvětšenou“ verzi obrazu, který byste spatřili v hledáčku přístroje typu full-frame (obrázky 1.7 a 1.8).

Obrázek 1.7

Tento obraz znázorňuje scénu vyfotografovanou pomocí aparátu se senzorem full-frame.

Canon 5D Mark III • ISO 100 • 1/2 s • f/5.6 •
Canon 100 mm f/2.8L Macro

Obrázek 1.8

Jedná se o stejnou scénu jako na obrázku 1.7, ale zachycenou přístrojem s menším senzorem APS-C. Všimněte si, že celá scéna působí „zvětšeně“. Pokud byste chtěli na fotografii zachytit celou scénu, museli byste přístroj posunout dále od stolu.

Canon 70D • ISO 100 • 0.8 s • f/5.6 •
Canon 100 mm f/2.8L Macro

Oba typy přístrojů mají samozřejmě své výhody i nevýhody. Fotoaparát typu full-frame poskytuje mnohem větší obrazový úhel, takže můžete na jeden snímek dostat mnohem více informací. Tato vlastnost se zvláště hodí u širokoúhlých objektivů, protože při nasazení těchto objektivů můžete získat opravdu širokoúhlé záběry. Aparáty se senzorem full-frame také obvykle mívají více megapixelů, které jsou rozloženy na velké ploše senzoru, což se při podrobném zkoumání jednotlivých obrazových bodů může projevit nižším šumem a vyšší kvalitou obrazu.

Jak jsem již uvedla, přístroje s menším senzorem „okrajují“ zorné pole. Každý objektiv tedy získává větší efektivní ohniskovou vzdálenost – tento pojem označuje ohniskovou vzdálenost, jaká se skutečně projevuje při pohledu přes objektiv. Když například nasadíte objektiv s fyzickou ohniskovou vzdáleností 100 mm na přístroj s menším senzorem, který má činitel oříznutí 1,6, získáte efektivní ohniskovou vzdálenost 160 mm.

Podle mých zkušeností mají oba typy senzorů své přednosti. Z hlediska fotografů, kteří na svých snímcích dávají přednost užším a více přiblíženým kompozicím, se mohou „výhody“ senzorů full-frame změnit spíše na nevýhody. Těla většiny „profesionálních“ fotoaparátů obvykle obsahují senzor full-frame, zatímco modely pro začínající a středně pokročilé fotografy mívají senzor typu APS-C. Když se však budete rozhodovat, který přístroj si k fotografování jídla pořídit, nemusíte se těmito kategoriemi řídit. Osobně při fotografování jídla používám jak přístroje se senzory full-frame, tak i APS-C, a pokaždé dosahuji srovnatelných výsledků.

Který fotoaparát si mám koupit?

Tuto otázku si noví fotografové kladou nejčastěji. Jestliže s fotografováním zatím nemáte zkušenosti, nejspíš vám jde hlava kolem – přístrojů, mezi nimiž si můžete vybírat, je ohromné množství! Pokud vám mohu radit, začněte skromně. Máte-li několik požadavků, které má váš nový přístroj splňovat, držte se jich, ale nevydávejte peníze na nejdražší model na trhu. Jejich cena často odráží několik specifických funkcí, například vysokou rychlost (počet snímků, které dokáží zaznamenat za sekundu) nebo počet megapixelů, které ve skutečnosti ani nemusíte potřebovat.

Na druhou stranu – jestliže jste rozhodnutí, že chcete digitální zrcadlovku nebo bezzrcadlovku, nekupujte si kompaktní aparát jen proto, že je levnější. Jakmile začnete pronikat do tajů fotografie, postupně poznáte svůj fotografický styl a dokážete si přesněji vybrat přístroj, který vyhovuje vašim specifickým potřebám.

Měli byste také vědět, že během své fotografické kariéry nejspíše vystřídáte několik těl fotoaparátů, ale většinou si ponecháte stejné objektivy. Fotografové si dobré a kvalitní objektivy (kterým se také říká *skla*) obvykle cení více než těla fotoaparátů, na která se tyto objektivy nasazují. V následujících odstavcích se dozvíte více informací o různých dostupných typech objektivů a ohniskových vzdálenostech.

Objektivy a ohniskové vzdálenosti

Objektiv ve fotoaparátu plní roli „oka“. Určuje nejnižší použitelné clonové číslo a na kvalitě čoček v objektivu závisí ostrost a celková zřetelnost výsledného obrázku.

Výběr objektivů je subjektivní záležitost a různé objektivy často fotografům pomáhají rozvinout unikátní osobní styl. Sama mám některé objektivy, které při fotografování jídla používám nejraději, ale pro jistotu vždy ve své fotografické brašně nosím i jiné.

Širokoúhlé objektivy

Širokoúhlé objektivy mají poskytnout mimořádně široký obrazový úhel. Jsou oblíbené v krajinářské fotografii a hodí se také v situacích, kdy potřebujete na scéně zachytit hodně prvků. Pokrývají zorné pole od asi 110 stupňů po přibližně 60 stupňů. Za širokoúhlé objektivy se považují takové, které mají ohniskovou vzdálenost 35 mm a kratší (obrázky 1.9 a 1.10).

Co se týče fotografování jídla, upřímně řečeno širokoúhlé objektivy příliš často nepoužívám a obvykle je volím jen tehdy, kdy stůl fotografuji shora. Když se pro takový objektiv rozhodnete, musíte být velmi opatrní. Širokoúhlé objektivy totiž mohou obraz zkreslit a tento efekt obvykle u jídla nepůsobí příliš příjemně. Kromě toho je potřeba vzít v úvahu, že širokoúhlé objektivy mají oproti objektivům s delšími ohniskovými vzdálenostmi větší hloubku ostrosti. Pokud se tedy snažíte dosáhnout rozostřeného pozadí bez rušivých podrobností, pak tyto objektivy pravděpodobně nebudou nevhodnější.

Obrázek 1.9

Širokoúhlé objektivy pro fotografování jídla zpravidla nepředstavují nejlepší volbu, zejména snímáte-li malý námět, jako jsou tyto malé plátky citrusů.

Canon 5D Mark III • ISO 100 • 1/8 s • f/6.7 • Canon 24–70 mm f/2.8L •
Ohnisková vzdálenost: 24 mm

Obrázek 1.10

Podle mých zkušeností širokoúhlé objektivy fungují nejlépe při fotografování scény shora.

Canon 5D Mark III • ISO 100 • 1/4 s • f/6.7 • Canon 24–70 mm f/2.8L •
Ohnisková vzdálenost: 35 mm

Střední zoomy

Střední objektivy mohou mít ohniskovou vzdálenost v rozmezí 35 mm až 80 mm, přičemž nejběžnější je hodnota 50 mm. Tyto objektivy podávají scénu v přirozené perspektivě a fotografie zkreslují jen minimálně, pokud vůbec (**obrázky 1.11 a 1.12**).

U objektivů s normálními ohniskovými vzdálenostmi lze obvykle dosáhnout malé hloubky ostrosti kvůli rozostření pozadí. Závisí to na nastavení clony a vzdálenosti mezi objektem a pozadím snímku. Tento efekt se označuje jako *komprese objektivu* (další informace najdete v kapitole 4). Domnívám se, že každý fotograf by měl mít ve své brašně alespoň jeden levný objektiv s pevnou ohniskovou vzdáleností 40 mm nebo 50 mm.

Obrázek 1.11

Tento talíř jsem vyfotografovala pomocí objektivu s ohniskovou vzdáleností 50 mm.

Canon 5D Mark III • ISO 100 • 1/2 s • $f/4$ •
Canon 50 mm $f/2.5$ Macro

Obrázek 1.12

Střední ohniskové vzdálenosti se skvěle hodí k fotografování z výšky, protože způsobují jen minimální zkreslení scény.

Canon 5D Mark III • ISO 100 • 1/4 s • $f/6.7$ •
Canon 24–70 mm $f/2.8L$ • Ohnisková vzdálenost: 70 mm